

N:o 172.

Af herr **G. N. T. af Callerholm**, om ökad pension åt ritaren vid rikets ekonomiska kartverk Hedvig Maria Karolina Karlholm.

Då i statsverkspropositionen under riksstatens tionde hufvudtitel kvinnliga ritaren vid rikets allmänna kartverks ekonomiska afdelning Hedvig Maria Carolina Karlholm föreslagits till erhållande af en pension å allmänna indragningsstaten till belopp af ettusen kronor, vill det synas, som om detta belopp vore alltför lågt tilltaget i förhållande till den framstående skicklighet, som Karlholm, hvilken om ett par månader ingår i sitt sjuttionde lefnadsår, enligt alla myndigheters samstämmiga intyg lagt i dagen under den tid af snart fyratiotvå år hon varit i ekonomiska kartverkets tjänst anställd, äfvensom med hänsyn till de kräfvande arbeten, för hvilka hon under sin långa tjänstetid tagits i anspråk. Dessa arbeten hafva, i enlighet med vid pensionsansökningen fogade tjänstgöringsbetyg — utom transporterering och ritning, som i allmänhet utgöra en ritares egentliga sysselsättning — förnämligast bestått i korrekturläsning af tryckta kartor och beskrifningar samt i kontroll- och redaktionsgöromål, hvarjämte Karlholm vid ett tillfälle beordrats att i chefens frånvaro tills vidare handhafva ledningen af ekonomiska kartverkets transporteringsarbeten. Dessa slag af arbeten förutsätta hos deras utöfvare gifvetvis en högre grad af förmåga och skicklighet, hvartill kommer att Karlholm för denna sin tjänstgöring fått af sina chefer de ampleste vitsord.

Kartverkschefen har ansett det arbete, som Karlholm åt staten och för dess räkning utfört, vara af det värde, att hon bör beviljas en pension af åtminstone 1,200 kronor. Departementschefen, som i sitt yttrande flere gånger omnämner Karlholms »utmärkta skicklighet» och hennes »på

ett synnerligen berömmade sätt vitsordade verksamhet, andrager såsom enda skälet för det af honom föreslagna lägre pensionsbeloppet, att under de *senare* åren pensionerna för befattningshafvande vid kartverket ansetts böra begränsas till två tredjedelar af det *fasta* årsarfvodet.

Sistlidna år inträffade emellertid, att en då afgående befattningsinnehafvare vid rikets allmänna kartverk fick vid fastställandet af det för honom då begärda pensionsbelopp räknas sig till godo inkomsten af betingsarbeten på extra tid för kartverket, så att pensionen grundades på sammanlagda beloppet af det fasta arfvodet och inkomsten för öfvertidsarbetet (se Kungl. Maj:ts proposition n:o 1 till 1907 års Riksdag, tionde hufvudtiteln sid. 115). Också har Karlholm, då hon i sin underdåniga framställning om erhållande af pension anhållit att pensionen måtte bestämmas till samma belopp som hennes de senaste åren åtnjutna fasta arfvode 1,500 kronor, åberopat och med vederbörliga intyg styrkt, att hon utöfver den ordinarie arbetstiden vid kartverket ägnat tid och krafter åt mångfaldiga andra arbeten af framstående värde i statens tjänst, hvadan hennes årliga ersättning af statsmedel i afsevärd mån öfverstigit ofvannämnda belopp. Sålunda har hon för arbeten åt Sveriges geologiska undersökning uppburit arfvoden, som visserligen varierat under olika år men, enligt hvad bifogade intyg från tillförordnade chefen för geologiska undersökningen utvisar, kunnat uppgå till åttahundra kronor och därutöfver för ett år. Med samma rätt som det medgifvits förutnämnda befattningsinnehafvare att vid beräkning af pension räknas sig till godo öfvertidsarbete i statens tjänst synes det vara billigt och rättvist, att vid bestämmande af pensionsbeloppet för Karlholm finge komma i beräkning ersättningen för de arbeten, hon, om ock för andra ämbetsverks räkning, men lika fullt till statens gagn och nytta utfört, så mycket hellre, som det är en känd sak, att Karlholm utfört betydande arbeten å öfvertid för kartverkets räkning, ehuru hon varit blygsam nog att icke därför tillgodoräkna sig någon ersättning, samt att åtskilliga af de kartarbeten, som å världsutställningar gjort det svenska namnet hedradt och tillvunnit sig mycken uppmärksamhet, äro utförda af Karlholms skickliga händer.

Förutom ökningen i Karlholms inkomst af statsmedel genom öfvertidsarbeten torde böra uppmärksammas, att, sedan nästlidna års Riksdag beviljat på extra stat ett anslag af ettusen kronor till höjning i arfvodena åt de vid det ekonomiska kartverket anställda kvinnliga biträden, af berörda anslag kommer Karlholm till godo ett belopp, som enligt bifogade intyg från arbetschefen för de ekonomiska kartarbetena, motsvarar en arfvodesförhöjning af 200 kronor för helt år räknadt, därest hon kunde kvarstanna i sin befattning, och hvilken arfvodesförhöjning torde böra lik-

stallas med ersättning för extra arbete och sålunda tagas i beräkning vid hennes pensionering.

Jämföras Karlholms meriter med de kvinnliga tjänsteinnehafvares vid kartverket, hvilka förut erhållit pensioner efter enahanda grund som den för Karlholm nu föreslagna, framgår af en dylik jämförelse, att de båda förut pensionerade kvinnliga ritarna erhållit sina pensioner efter att hafva varit sysselsatta med endast enklare arbeten — transporterering och ritning — och att de inträdt i sina befattningar utan föregående skolning i arbetet, under det att Karlholm före inträdet i kartverkets tjänst idkat studier i ritning och målning m. m. samt under större delen af sin tjänstetid sysselsatts med högre kvalificerad arbete och haft att utföra förtroendeuppdrag.

Såsom vid ansökningshandlingarna fogadt intyg utvisar, är Karlholm för sin utkomst på ålderdomen helt och hållet beroende af den pension, som på grund af hennes nitiska och förtjänstfulla arbete i statens tjänst kan varda henne tillerkänd, och af denna pension har hon, själf sjuttio-årig, att bidra till en sextioåttaårig sjuklig systems underhåll.

Slutligen torde det icke böra vara utan inflytande på den föreliggande frågans bedömande, att de befattningsinnehafvare vid kartverket, hvilka under de senare åren tillerkänts pensioner, i allmänhet afgått före den vanliga pensionsåldern sextiofem år, hvaremot Karlholm, såsom förut framhållits, vid pensionsfrågans afgörande redan hunnit sjuttio års ålder och sålunda, sjuklig och utarbetad som hon är, mänskligt att döma icke torde synnerligen lång tid komma att betunga statsverket med den jämförelsevis ringa utgiften för beredande åt henne af en något så när tryggad tillvaro under den sena ålderdomens dagar.

På grund af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig hemställa,

att kvinnliga ritaren vid rikets ekonomiska kartverk Hedvig Maria Carolina Karlholm måtte beviljas pension å allmänna indragningsstaten till förhöjdt belopp, motsvarande till henne nu utgående fast årsarfvode från kartverket 1,500 kronor.

Stockholm den 25 januari 1908.

Th. af Callerholm.

Stockholm 3 den 24 oktober 1907.

Att kvinnliga ritaren Hedvig Maria Carolina Karlholm, som under en lång följd af år anlitats för utförande af kartritnings-, färgläggnings- och textningsarbeten för Sveriges geologiska undersökning, härför från institutionen uppburit växlande belopp, som ett år uppgått ända till 813 kronor, intygas härmed på begäran.

För Sveriges geologiska undersökning

Edvard Erdmann,

t. f. chef.

Af de för rikets allmänna kartverk på extra stat för år 1908 anslagna 1,000 kronor till förhöjning af arvvodena åt de vid de ekonomiska arbetena anställda kvinnliga ritare och ritbiträden har chefen för kartverket tillerkänt Fröken Hedda Karlholm 100 kronor beräknadt för halft år (200 kr. per år), hvilket härmed på begäran intygas.

Stockholm den 25 januari 1908.

S. Zetterstrand,

arbetschef för de ekonomiska kartarbetena.